

VAN LIJSTERS EN NOG WAT.

Ik geloof wel, dat ik de lijsters tot m'n lievelingsvogels reken. Ze komen in Corle, waar ik vroeger woonde, en meer nog aan den kant van Vragender (daar dicht bij) veelvuldig voor. Er zijn daar plekjes juist geschikt voor hen. Kreupelboschjes, waar haast nooit iemand komt, elshout, berken, gagel, dorens, alles groeit er dooreen, hier en daar een plasje, een slootje, een beekje. Bovendien zijn in die streek een veen, een moeras, akkergrond, weiland, een heideveld, een bosch van loofboomen en een menigte naaldboschjes. 't Is daar een vogelparadijs. Men vindt daar bijeen — om de meest in 't oog vallende slechts te noemen — nachtegalen, lijsters, roodborstjes, wielewalen, spotvogeltjes, musschen, vinken, gorzen, spreeuwen, kraaien, eksters, gaaien, piepers, putters, leeuweriken, kieviten, wulpen, grutto's, reigers, ooievaars, hoppen, koekoeken, zwaluwen, rietgorzen, snippen, eenden, kwikstaarten, klauwierden, waterhoentjes, korhoenders, fazanten, patrijzen, kwartels, enz. enz.

Lijsters zijn er veel. Een nestelt geregeld een jaar of 5 in een rij berken vlak bij een weg; deze heb ik het meest gehoord. Zijn buurman nestelde in hakhout een eindje verder. Een kwartiertje Vragender in, daar zijn ze in menigte.

's Morgens in de vroege hoorde men de balderende korhoenders en 't „gluuk, gluuk, gluuk, gluuk” der spechten. De sterretjes van het speenkruid schitterden en de anemonen begonnen te blozen. De citroenvlinders fladderden rond en de bijen puurden honig uit de wilgenkatjes. Nu valt de avond en een zachte gloed van 't westen gaat vloeiend over in het purper-blauw van 't oosten.

In de toppen der berken zitten de roodborstjes naief hun lieve liedje te zingen. De toontjes worden gesprekend in de kalme, frissche, heerlijke lucht. Een uiltje „pieuwt” in de verte.

Een schoone, stille avond in de lente bezielt ons met een eigenaardig gevoel, een gevoel, dat verwant moet zijn aan dat, hetwelk de trekvogels in den herfst naar het zuiden drijft. We gevoelen ons één met de natuur om ons, en zijn gelukkig, dit te beseffen.... Maar hoor! Kalm en vredig klinken klankvolle tonen uit den top van een els, die omgeven is door lagere ontbottende berken en geurende gagelstruiken. Een schoon lied. Het past geheel bij de omgeving. Hoe luid, en toch, hoe zacht! Hoe kalm en toch hoe vurig! Hoe plechtig! Kan het niet mooi bij een psalmvers vergeleken worden?

't Is de meerle, die zingt.

Hij mag zich laten hooren! En hij schijnt zich dat bewust. Den geheelen dag scharrelde hij in het loof, op en door de struiken bij den grond om voedsel te zoeken en was hij aan het oog onttrokken. Om te zingen heeft hij het hoogste plekje uitverkoren. Om een niet al te schoon beeld te bezigen, hij doet gelijk enkele boeren, die's daags rustig en stil arbeiden, als ieder ander, maar tegen den avond buiten voor de deur hun harmonika bespelen om van hun voortreffelijkheid blijk te geven. Maar veel en veelschooner dan eenig instrument klinkt het gezang van den meerle. Een eenvoudige landman, die zich overigens niet zoo heel veel van de omgeving aantrok, vertelde opgetogen van lijsters, die den geheelen dag hadden gefloten en hem, terwijl hij aan den arbeid was hadden opgemonterd. Men moet het lied van den meerle gehoord hebben, om te weten, hoe schoon het is. En nog mooier dan van hem is het gezang van den zanglijster, die orgelt in de dennebosschen.

Dichterbij gekomen vernemen we ook eenige snerpemde geluiden; op eenigen afstand hinderen ons die niet.

En vroeg in het voorjaar reeds, als nog geen leeuwerik,

tierelieft, zingen reeds deze lieve vogels. Wel doen ze soms raadselachtig. Op een morgen, toen het gras wit zag van den rijp en het vroege dat het kraakte, hoorde ik op een wandeling veel lijsters tegelijk en toen ik naderhand op een mooien zoelen avond enkel een eindje liep, om ze te hooren, vernam ik slechts een enkele en deze liet nog maar heel ietsjes hooren.

Waarom toch de meerle gevangen en opgesloten in een kooi en gehangen in een gang? Zingen doet hij veel, veel in gevangenschap. Maar de echte, ware indruk maakt zijn lied binnenshuis niet. De volle tonen moeten niet worden bedorven door de snerpemde geluiden, die hier zoo goed tot hun recht komen. Neen die tonen moeten krachtig klinken op een avond in Maart. Het lied behoort bij ontluikende knoppen der elzen, geurende berken, bloeiende wilgen, een schoone hemel, een ondergaande zon.

»Reeds begint de spin haar rag
Overal te weven;
Kortert wordt de zomerdag....

Tweemaal heeft de meerle gebroed en de 9 jongen zijn flink ontwikkeld de wereld ingegaan. Het nest zat veilig op een paal, zoo gebouwd, dat het een stuk van dien paal scheen te zijn, het was „bepiekerd” van binnen, de elzenbladeren beschutten het tegen het hemelwater, en nu... de kinderen zijn groot en vliegen, zij 't ook met een minder glimmend veerenpak en minder goudgeel aan den snavel, overal rond. De insecten worden schaarsch, doch

»Ook de roode lijsterbes
Gloeit zoo schoon als immer...
Maar.....

Reeds in den nazomer waren we druk met onze strikken. We moesten in den regel de koeien oppassen, maar dat gaf ons niet veel moeite. Elken boer, die met een paard de weide voorbij kwam, bedelden we om haar uit den staart van zijn ros. We hadden liever haar van ruinen dan van merrie's; het laatste was niet zoo sterk meenden we.

Dan lagen we onze stropjes te „vrijsen” (tusschen duim en vinger ineendraaien); drie of vier haren, in 't midden een knoop en dan netjes vastgedraaid en aan het eind weer een knoop. Hoe langer stropjes, hoe beter en hoe kleiner oogjes, hoe liever. Daarna liepen we alle wiigenboschjes af om „tweestrampen” (gaffelvormige takken te zoeken). En nu aan 't strikken maken, netjes de noesten er af, mooi glad gesneden en stevig in elkaar gewerkt. De een „draaide” ze zus en een ander zoo. Ieder vond zijn methode van werken het best en we bespraken de voor- en nadeelen der verschillende strikken met een ernst, waarmee men de gewichtigste vraagstukken behandelt. Waren de driehoekige „vangers” klaar, dan werden netjes en „sekuur” de stropen ingezet.

Dan bessen halen. Vooral niet te vroeg, want dan bleven ze niet mooi rood en droogden ze in elkaar, maar ook niet te laat, want dan vielen ze af. We zwierven den geheelen omtrek af met een ijver, een betere zaak waardig. Bovendien, we zagen niet gaarne een makker een mooien boom leegplunderen, dien we al lang stilletjes voor ons zelf hadden uitgezocht.

Eindelijk het hangen.

Natuurlijk had ieder het liefst de beste streek voor zich. Daardoor lagen we in dien tijd dan ook geregeld met elkaar overhoop. Wie het eerst de strikken had opgehangen had recht op die plaats, waarom we dikwijls eerst op een geschikt terrein hier en daar een strik neerhingen (dan hadden we er recht) en later er weer wat tusschen plaatsten. In elshout, boven het water, daar ging het! Maar Johan had b. v. zijn strikken wel eens gehangen op een plek waarvan Willems vader eigenaar was. Wie had dan het

hoogste recht, die het eerste was geweest of de zoon van den eigenaar? Dan moest Johan wel eens weer met zijn spulletjes weg, vooral indien Willem in het bezit was van een grooten broeder, welke broers aanspraken kracht bijzette.

De stropjes goed gezet, de bessen er netjes in, de takjes in de nabijheid een weinig opgeruimd (anders gingen de vogels daarop zitten en aten de bessen er uit, zonder zich te laten vangen), de strikken met een buigzaam takje bevestigd (anders gingen de vogels met strik en al vliegen).... alles klaar.

's Morgens voor, 'smiddags tusschen en 's avonds na schooltijd gingen we de strikken rond, om ze in orde te houden en om er de gevangen vogels uit te halen. Maar in 't eerst vingen we nog niet veel.

O! hoe vurig verlangden we! O, als we een kameraad hoorde zeggen, dat hij er al een had! En eindelijk....

Een mistige morgen. Het gras is bepareld, de heide is met duizenden webben getooid, net fijne doekjes, het oosten gloeit zacht met een lichten gians. Rood en geel en bruin zijn de bladeren der struiken en boomen. Trillend valt hier en daar een blaadje af. De lucht is frisch. De vogeltjes hebben een drukte van belang en scharrelen in de struiken. En ginds... het hart bonst in de borst... 't is zoo mistig... maar... ja... hoera!... daar heeft hij den eersten vogel. Wie beschrijft het gevoel, dat den knaap doorstroomt. Blijde vervolgt hij den weg, nadat hij met bevende vingers den buit heeft losgemaakt.

Nu kan hij aan de vrienden vertellen dat hij ook al „wat gevangen heeft”.

De goeie tijd komt nog, zeiden de oudere en meer ervaren jagers.

Eerst vingen we enkel „hierlandsche” lijsters, en ik moet tot onze eer vermelden, dat we liever „vreemden” hadden. Vervolgens kwamen de „trekkers”, dan de „roodvleugeltjes”.

Nu moet het 's morgens wit gevroren hebben, zeiden de kenners; jongens, dan komen er wat in.

Ten slotte vertoonden zich de „dubbelen”. Een poosje „strikte” het dan nog flink en daarop werd de vangst al minder en minder.

Ja, we hebben iets van het wreede gevoeld. In onze kinderlijke verbeelding konden we ons zoo goed in den toestand der vogels indenken. Zoo vrij en blij reisden ze naar warmer gewesten. Zonder erg zetten ze zich bij de verkwikking, die we hun aanboden... en het verraderlijke draadje. Ze schrikten op... ze voelden het draadje knellen om het zachte halsje... Soms waren we er getuigen van, hoe die oogjes angstig-pijnlijk bewogen, nog even opflikkerden en daarop zich voor altijd sloten, de vlerkjes trilden... en met den dood werd vernietigd het schoone vooruitzicht over vreemde landen naar het zonnige Zuiden te trekken. Hun vrienden vlogen blijde verder en zij lagen koud en stijf in ons mandje. Ja, we werden soms 's nachts met nare droomen gepijnigd. Maar toch... We gevoelden wat de hartstochtelijke jagers gevoelden.

En nu... nu zitten in Corle in den herfst de lijsterbessen aan de boomen en schitteren niet meer tusschen houtjes geklemd met stroppen er boven. Nu hangen geen merels en zanglijsters en koperwieken en kramsvogels te bengelen in een strik, maar ze zingen in de toppen van elzen en berken of vliegen vroolijk tusschen 't houtgewas... Toen ik in de hoogste klas zat kwam er een meester¹⁾, beziel met liefde voor de natuur. Met pakken bloemen kwamen we in school. De zwaluwen metselden haar woning, terwijl wij joelden en speelden. In het portaal nestelde boven de petten der jongens een roodstaartje.... Niemand had meer lust om strikken te maken.

¹⁾ Dien meester had u gerust met naam en toenaam mogen noemen. H. Lintel.

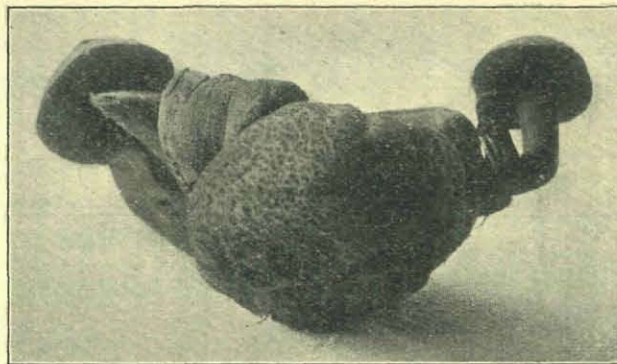
G. J. MEINEN.

BOLETUS PARASITICUS.

Deze zeldzame parasiteerende Boletus (zie de beschrijving van J. Heimans, blz. 89 van dit deel) werd 12 Aug. 1906 onder eikenhakhout bij Drachten door den heer A. A. Verdenius gevonden. De bovenkant van de Scleroderma was, denklijk door een steek met een spade iets beschadigd. Ook een paar stelen van de Boletus waren er door getroffen, zooals uit de photo blijkt. B. E. BOUWMAN.

EENPAAR VONDSTENEN WAARNEMINGEN

Gaarne zou ik van U in D. L. N. vernemen, of vrouwelijke exemplaren van *Methoca ichnenmonides* Latr., de derde soort der Mutillidae reeds voor ons land vermeld werden. Ik vond er eenige op 26 Juni, en wel op een vastgetreden zandpad in het Mastbosch. In de omgeving, 3 à 4 M. in het rond, werkten alleen *Ammophila sabulosa* en *A. campestris*, benevens *Oxybelus*, de vliegendooder. Tenminste voor zoover ik na een waarneming van een paar uren kon nagaan. Een exemplaar van *Methoca* zag ik een nest van

Boletus parasiticus.

Ammophila sluiten, juist op dezelfde wijze als de rupsen-dooder dat met grove zandkluitjes en dorre stukjes hout doet. Dat het nest aan een *Ammophila* toebehoorde, meende ik te mogen opmaken, 1e. uit het feit, dat de gang in 't begin loodrecht naar beneden ging, 2e. dat de omgeving geen spoor van uitgegraven zand vertoonde, wat zeer wel te konstateeren was op het effen voetpad en 3e. dat de opvalling van de pijp uit hetzelfde materiaal bestond, waarmee *Ammophila* naar mijn talrijke ervaringen het nest afsluit.

Aan uitgraven was niet te denken door de stevige boomwortels waartusschen 't nest lag. Lastige, „belangstellende”, wandelaars maakten verdere waarneming onmogelijk, zoodat ik tot vangen moest overgaan.

Op 4 Juli zag ik nog eenige kleinere exemplaren, maar kon ook nu omtrent hun gewoonten niets gewaar worden.

Men zou *Methoca* gemakkelijk voor een glimmend zwarte mier kunnen houden, als niet het spitse achterlijf en het zeer lange borstsuk aan iets anders deden denken. Een goed onderscheidings-kenmerk is verder de wijze van loopen. Een mier loopt vlug, min of meer met schokken, „gaat ergens heen” men ziet dat ze een doel heeft; de „mierenwesp” wandelt meer op zijn gemak, regelmatig, en zoekt het terrein aan alle kanten af.

Ook in de provincie Groningen bij Harendermolen trof ik zeer toevallig in de zomervacantie een exemplaar aan. Terwijl ik in een tuin door lage struiken wandelde, zag ik er plotseling een voorwerp op mijn hand zitten.

Dan heb ik niet gewaar kunnen worden of *Miscophus* Jur. in ons land al gesignaleerd is. Ik vermoed, dat ze bij